

Noget om Dyrkning af virginisk Tobak.

(Af Kammeraad Nyegaard til Frederiksbilbe ved Sorøe.)

I Aaret 1810 foretog jeg med en Ven en Reise i Jylland, og kom til Herregaarden Skjern ved Gudenaæ, hvor vi forefandt en meget venlig, i Holland oplært Gartner, der bød os ægte hollandsk Knaster. Med denne i vore Piber besøgte vi Haugen, hvor jeg forefandt flere Busse med den mig fra en Reise i Amerika velbekjendte virginiske Tobak. Da jeg, med Mistillid til dens Lykken her, spurgte ham, hvortil han brugte den? fik jeg det Svar: „Blandt Andet til at fixere Tobaksyndere, thi det er af den de Herrer have i deres Piber.“ — Jeg har siden fixeret Mange paa lignende Maade. Da jeg nu, uden mindste Fordom, fandt Tobakken saare god, bad jeg Gartneren om Frøe og Anviisning til Dyrkning og Behandling, som han velvillig meddeelte mig.

Siden har jeg uafbrudt dyrket den, dog kun i min Hauge, (da min Mark ikke eigner sig dertil), hvor den selv i ugunstige Kolde Aaringer ikke har slaaet feil, og jevnlig til Flere meddeelt Frøe og Anviisning, men først iaar har jeg af hiint avlet saa meget, at jeg har seet mig istand til, ved en Annonce i flere Blade at tilbyde dette i en videre Kreds. Mange have meldt sig, og deriblandt et Par anseete Mænd, der levende interessere sig for Sagens Fremme, som et Middel til at spare Noget af de 100,000 Rd., der aarlig gaae ud af Landet for denne Artikel, hvorhos bemærkes, at mit Produkt kan sættes ved Siden af flere af de bedre udenlandske Sorter.

Den ovenomtalte Anviisning, som jeg nsiagtig har fulgt, lyder saaledes:

Frøet saaes tyndt paa Mistbænk (kan gjerne være uden Binduer) henimod Marts Maanedes Slutning. Staae Planterne for tykt, maae nogle borttages, og naar de have 4 Blade udplantes de i meget god Jord og godt for Solen, i Afstand som Kaal og i Quinconce (Forbundet). Nogle enkelte af de frodigste beholde deres Hjerteskud til Frøe, af de øvrige maae dette saavel som alle overflødige Sideskud afbrækkes, saa at hver Plante kun beholder 10 til 12 store Blade. Naar Modenheden indtræffer (i Septbr. og Octbr., efter Aarets Temperatur), som kjendes paa graa og brune Pletter, aftages Bladene efterhaanden, midt paa Dagen, fuldkommen tørre, og lægges i Bunker à 20 Stk. paa Loftet. Efter flere Dage, som Veiret er koldt eller varmt, blive de midterste gulbrune; man brækker da Bunken, saa at disse komme ud, og de yderste grønne i Midten. Naar de alle ere gulbrune, tager man en Stoppe-naal og Seilgarn, gennemstikker det tykkeste af Ribberne, med en Fingers Mellemrum for hvert Blad, og ophænger dem saaledes paa Som, mellem Sparrerne, hvorhos der maa sørges for Træk paa Loftet. Naar Ribberne ere aldeles tørre, kan Tobakken nedtages, ved at stryge Bladene af Baandet; dog maa man dertil vælge en Tid, da Veiret er i Overgang, da Bladene, naar de ere altfor tørre, smuldre. De henlægges da i nogen Tid løse i Kurve og nedpaffes eller trædes siden i Kasser eller andet. Naar man fjærer dem afrives alle Ribberne. Som al Tobak vinder denne i Godhed ved Uelde.

Det er mig bekjendt at der nogle Steder i Jylland dyrkes en Tobak med mørkegrønne, tykke Blade, og gul Blomst, som jeg anseer meget forkastelig, fordi det er yderst vanskeligt at faae Bladene tørre. — Denne har tynde, lysegrønne Blade

og en smuk lyserød Blomst, som endog er en Ziirplante. Jeg har i gunstige Aar havt ligesaa store Blade som de jeg saae i dens Hjem Virginien.

I Anledning af følgende mig af en æret Herre, som interesserer sig for Sagen, forelagte Spørgsmaal, undlader jeg ikke at svare:

Hvilke Fordringer stilles der til Jordens Bessaffenhed, skal den være let eller bindende, hvor dybt bearbejdes, hvor stærkt gjødes, og med hvilke Arter af Gjødning? hvilke Afgrøder kunne gaae forud for og hvilke følge paa Tobakken?

Svar: Jeg har stedse dyrket den i muldrig, ikke leeret Haugejord, hvor jeg maa formode den trives bedst, da den her saa vel lykkes, uden derved at benægte at den ogsaa kunde trives i fastere Jord. Jorden er behandlet som til Raal, i kraftig Gjødningstilstand, men jeg kan ikke opgive nogen særdeles Slags Gjødning, ei heller Andet om hvad der bør gaae forud for og følge paa Tobakken, end det Almindelige at man maa variere med Jordens Brug.

Hvorledes Bearbejdningen udføres under Vægten, hvilken Tid Afplukning af Bladene falder?

Svaret vil findes i forestaaende Anviisning. Tiden er aldeles afhængig af Sommerens Temperatur. Der kan ofte variere en heel Maaned, ja mere.

Hvor stort Penge-Udbytte der ved Tobaksdyrkning kan ventes paa 1 Tønde Land?

Svar: I Forhold til hvad jeg har høstet paa et nøiagtigt opmaalt Stykke Jord i min Hauge, maatte en Tønde Land, god Muldjord, kunne afgive mindst 800 \mathcal{R} , lavt beregnet til 24 \mathcal{R} , Brutto ca. 200 \mathcal{R} . ÷ Dyrknings- og Behandlings-Omkostninger ca. 20 \mathcal{R} .

Mit Frøe fra iaar er nu uddeelt til omtrent 60 Individier. Dersom jeg lever og næste Aar avler noget Klæffeligt, skal jeg med største Beredvillighed atter meddele dette og Anviisning.

Frederikskilde i December 1857.